

Hornagluggin

Góðar og ringar tíðir

Konjunkturirnir skyldina

Hvør minnst ikki søguna um rakárinu og tey feitu árinu frá tímunum í bíbliu-søgu. Vánaligar og góðar tíðir hava skift, so leingi menn vita um. Fyrr var tað náttúran, sum ráddi fyrri, um tíðirnar vóru góðar ella ringar. Var veðrið vánaligt og heystingin og veiðan sveik, gjørdist hungur og hall.

Nú á døgum eru tað konjunkturirnir og ikki náttúran, sum fáa skyldina. Eru konjunkturirnir góðir, stendur væl til, meðan tað eru niðurgangstíðir, um konjunkturirnir gerast vánaligar. Her man orsök og virkan vera komin í bland.

Tveir bólkir av búskaparfrøðingum

At tíðirnar skifta vita vit, men hví skifta tíðirnar? Tað eru grovt sæð tveir bólkir av búskaparfrøðingum, keynesianarar og nýklassikarar, og hava teir eitt sindur ymiskar frágreiðingar um, hví tíðirnar skifta. Heldur ikki innan hesar bólkir eru menn heilt á einum máli um, hví so er, og hvat ið er til ráða at taka at fyrirbyggja sveiggingunum.

Keynesianararnir leggja høvuðsdent á figgjarpolitikkinn, meðan hinir halda peningapolitikkinn at hava størri týdning.

Higartil hevur verið hildið, at orsökina til stóra búskaparskræðið í triati-

árunum komst av, at eftirspurningurin eftir vörum varð ov lítill. Hetta er keynesianska sjónarmiðið. Nýggjar kanningar benda tó á, at tað var ein alt ov afturhaldandi peningapolitikur, høg realrenta, og at tað var ringt at fáa lán, sum var orsök.

Keynes størstu ávirkanina á ríkna politikkin Keynes var bretskur búskaparfrøðingur, og er tað helst hann, sum hevur havt størstu ávirkanina á ríkna búskaparpolitikkinn í vesturheiminum í nógv, nógv ár.

Nógv einfaldað sigur hann, at um konjunkturirnir eru á veg niður í, ella eru í einum aldudali, eigur statsmaktin at gjara út, at reka ein ekspansivan figgjarpolitikk.

Multiplikatorárin við tá, saman við størri almennari nýtslu, stóða konjunkturiniðurgongdini.

Hinvegin, um búskapurin er á einum aldutoppi, ella á veg upp á ein, so at vandi er fyrri yvirhiting, eigur figgjarpolitikkurin at vera afturhaldandi og figgjarútreiðslurnar skerdar so at búskapurin verður bremsaður. Engin ivi er um, at uppskriftin, um so var at hon varð fylgd, vildi riggað. Tað er nú bara so, at politikarar vilja afturveljast, og tí hava teir bert rygg til at fylgja hálvari uppskriftini. Tá ið út skal gjarast, stendur ikki á, men tá ið aftur skal hal-

ast, tað er tá ið tíðirnar eru góðar, tá vantar áræði, og vanliga er tað so, at alt ov lítið verður gjørt og altíð nógv ov seint.

Multiplikatorárin

Nevnt hevur verið fyrbrigdi sum nevnt multiplikatorárin. Einfalt kann tað lýsast soleiðis: Um tú av 1000 meirforvunnum krónum brúkar tær 750 gevur tað eitt ískoytisumfar á búskapinum, tí onkur forvinnur tær 750 krónurnar, tú brúkti. Um hetta umfar heldur áfram, við eini lækking uppá 25% hvorja ferð, til árin við er burtur, gerst nýtsluvøksturin í samfelagnum so høgur sum 4000 krónur. Tá er ikki tikið hædd fyrri skattning. Multiplikatorurin er tá 4. Um skatturin er høgur, gerst hann nógv minni, kanska 1,5. Um skatturin er lágur, hækkar hann og verður 4, tá ongin skattur skal latast. Hetta verður ofta brúkt av politikarum sum ein grundgeving fyrri at lækka skattin.

At spáa um framtíðina

Til at minka um árin við av konjunkturinum og til at byggja fyrri, at samfelagið kemur niður á ein djúpan konjunkturadal, er neyðugt frammanundan at kunna siggja, at lágkonjunkturur er á veg. Og tað letur seg væl gera. Nýiløgunar minka, húsarhaldini halda aftur, virðið á partabrevum lækkar, húsaprisirnir

Guttormur Djurhuus
skrivar

fara niður og torfórarir gerst at lána pening. Ein svenskur professari í fjølmálabúskapi í Göteborg, Karl Erik Gustafsson, sigur, at væl ber til at spáa um konjunkturin við at telja heilsidulýsingar í dagbløðunum. Longu meir enn hálvt ár innan konjunkturirnir venda, hevur lýsingarnøgðin gjørt tað.

Gjørlikt at fyrirbyggja

Í dag hevur politisk myndugleikin møguleika til, um ikki heilt at stýra konjunkturinum, so tó at byggja fyrri teimum ringastu avleiðingunum av yvirupphiting og depressión. Tað, sum vantar er politiskur vilji, tí tað eru lítið umtøktar avgerðir, sum skulu takast í relativt góðum tíðum, fyrri at uppskriftin skal rigga. Og hvussu verður tá við afturvalinum; Tað er ikki politikarar, sum ikki brýggjar seg um, um hann verður afturvaldur ella ikki. Her hava vit so møtt einum av vansunum við demokratium, sum torført er at gera nakad við, og tí fara vit eisini í framtíðina at hava góðar og ringar tíðir.

A. Guttormur Djurhuus

Figgjamevndin
stingur út
figgjarpolitikkinn

TVINGSILSSØLA Hósdagin 03. oktober 1996 kl. 11.00

verður á dómarskrivstovuni, C. Pølyensgøtu 1, 100 Tórshavn, hildin tvingsilssøla yvir matr. nr. 45, Klaksvík, Stoksoyavegi 45, Klaksvík (AS 128/96).

Ognin er eitt grundøki stórt 414 kvm sambært tingbók við ástandandi sethúsi í kjallara- og stovuhædd. Stovuhædd: køkur, stova, gongd, toilet v/ baðikari og 3 kømur. Kjallarahædd: kjallarahæddin er í einum, tó soleiðis, at eitt óinnrættað rúm er.

Tvingsilssølan er umbiðin av Jógván E. Ellefsen, adv., Bryggjubakki 22, 100 Tórshavn, tlf. 11260 (Innh. nr. 41601), sum kann geva nærri upplýsingar um ognina og sum nærri avtala kann gerast við, um ynski er at siggja ognina. Söluuppgærd kann umbiðast hjá nevnda advokati ella hyggjast íggjøgnum á dómarskrivstovuni.

Føroya Fútarettur
tann 9. sept. 1996

TVINGSILSSØLA Hósdagin 03. oktober 1996 kl. 09.40

verður á dómarskrivstovuni, C. Pølyensgøtu 1, 100 Tórshavn, hildin tvingsilssøla yvir matr. nr. 179 b, Sandavágur, (AS nr. 130/96).

Ognin er eitt neyst 37 kvm. Einkin sýn hevur verið á ognini, men sambært veðhavarinum er tað í ringum standi, er bygt fast í onnur neyst. Verður nýtt til goymslu. Stykkið er 37 kvm til stoddar.

Tvingsilssølan er umbiðin av Christian Andreasen, advokati, Fr. Petersensgøtu 9, Tórshavn, tlf. 11145 (j. nr. 960427), sum kann geva nærri upplýsingar, og sum nærri avtala kann gerast við, um ynski er um at siggja ognina.

Söluuppgærd kann umbiðast hjá nevnda advokati ella hyggjast íggjøgnum á dómarskrivstovuni.

Føroya Fútarettur
tann 9. sept. 1996

TVINGSILSSØLA Hósdagin 03. oktober 1996 kl. 10.10

verður á dómarskrivstovuni, C. Pølyensgøtu 1, 100 Tórshavn, hildin tvingsilssøla yvir matr. nr. 999 x, Tórshavn, Hvannasundsgøta 16, (AS 123/96).

Talan er um eini nýggjari sethús, gjørd av timbri og takt við eternit. Húsin er í einari hædd á 120 kvm til viddar. Í ognini er køkur, stova, 3 sovurúm, hobbyrum, wc, baðiverils, durur, lítið goymslurúm og fyrrum/vaskirúm.

Tvingsilssølan er umbiðin av Annfinn V. Hansen, adv., Gongin, Tórshavn, tlf. 15995 (j. nr. 203401), sum kann geva nærri upplýsingar, eins og avtala kann gerast við um at siggja ognina.

Söluuppgærd kann umbiðast hjá nevnda advokati ella hyggjast íggjøgnum á dómarskrivstovuni.

Føroya Fútarettur
tann 9. sept. 1996

Skráseting Føroya

hefur í dag skrásett niðanfyrri standandi fráboðan:

Skrásetingar-nr.

P/1857.

P/1 Skretting Føroyar, 100 Tórshavn.

Viðtøkur broyttar: 10.07.1996.

Nýtt navn: Sp/1 Skretting Føroyar.

Adressa: 430 Hvalvík

Kapitalur: Hækking við kr. 70.000,00 til kr. 80.000,00.

Inngjaldingarháttur: Kontant kr. 70.000,00 til kurs 100.

Nevnd:

Innkomin í nevndina: Erlend Waatervik, Bergen, Norge og Niels Andreas Mortensen, 435 Streymnes.

Tekningarreglur:

Felagið verður teknað av nevndarformanninum ella av einum stjórn.

Endamál: Endamál felagsins er at reka handil og annað virksema í hesum sambandi.

Skráseting Føroya
tann 30. august 1996

Kristin Balle

Frá Hollywood

WOLFGANG
spælir hetta vikuskiftið.

Kostnaður kr. 50

Aldursmark 20 ár.

